

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. O pravn i št v o, na katero naj se blagovoliijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Vabilo na naročbo.

Z novim letom začne „Slovenski Narod“ v svojem petem letnem tečaju izhajati. Prosimo torej vse naše dozdanje č. gg. naročnike, katerim naročnina koncem tega meseca izteče, da blagovole ponoviti jo, in vse druge slovenske domoljube, da z naročenjem in razširjenjem našega lista pomagajo pri težavnem vzvišenem nalogu: vzbujati narod slovenski k polit. zavesti, k odvažnemu delu, k energičnemu odporu proti navalom vedno silnejših protivnikov našega imena in roda, k brambi proti zasramovalcem naše domovine.

Mislimo, da se „Slov. Narodu“ spričevalo odrekati ne bode moglo, da je v teh štirih letih svojega izhajanja neustrašljivo in po vseh močeh za te namene delal, in ne brez koristi za razvitek narodnega napredka in razširjenje naše narodne ideje.

Z novim letom preide „Slov. Narod“ v lastništvo „društva narodne tiskarnice na delnice“, ki je sestavljeno iz najodličnejših rodoljubov cele Slovenije. Skrb tega društva in uredništva bode, da se list kakor brž bodo okolnosti pripustile, spremeni v Slovincem toliko potrební dnevnik. Treba pa za to, da vsak domoljub, ki se sklada z našim delovanjem, dela za razširjenje našega lista med svojimi znanci.

„Slovenski Narod“ velja po pošti prejeman za celo leto 10 gld. — kr.

„ pol leta 5 „ — „

„ četrt leta 2 „ 60 „

Naročnina naj se pošilja, najbolje po poštah nakaznicah (Postanweisung), z različno pisano adresno na opravništvo (administracijo) „Slov. Naroda“.

Ob enem vabimo na naročbo lepoznankega lista „Zora“, kterege bode izdajal slavno znani Davorin Trstenjak v naši tiskarnici. Zora velja na leto 4 gld., na pol leta 2 gld.

Opravništvo „Slov. Naroda.“

Ruska vlada o evropskem položju.

Leta 1868 je bil ustanovljen ruski list „Pravitelstveni Věstnik“, kot edini ruski vladni organ, in prejšnji oficialni listi: „Ruskij Invalid“, „Journal de St. Peterbourg“ in bruseljski „Nord“ so ostali sicer še inspirirani listi, ali ne uradni. Zdaj ob času ko so nemški vojskovodje v Petrogradu na pohodu bili, prinesla je ta ruska „Wiener-Ztg.“ članek, kterege zapopadek je telegraf nesel po širnem svetu in vse novine so govorile o njem, posebno pak so Nemci rokóploskali, kazaje nam Slovanom, glejte Rusija ne mara za vas, ona je naša prijateljica, ne ostaja nam drugo, nego udajte se naši sili. Neprijetno je bilo pač to čuti, vendar vedeli smo, da je denašnji ruski car star, in da je za zdaj še preveč privandranih Nemcev pri ruskem krmilu, ki bodo v bolj vzbujeni prihodnosti izginili in besede ruske „Lai-bacharce“ se bodo tako v ničev dim razkadile,

kakor pri Sedanu hinavsko-lažnjivi Napoleonov „l' empire c'est la paix.“

Zdaj pa prinaša česki „Pokrok“ prevod clega članka in — kaj vidimo? Telegraf nas je varal, ker v tem članku nikjer ni tiste malomarnosti za Slovanstvo, ktere so se Germanje tako obveselili.

In še več kot to, — iz Petrograda prihaja baš nemškim veseljačem poparljiva in neugodna vest, da za onim — ponavljamo da Slovanom ne neprijaznim — člankom stoji samo ruski minister notranjega in car, ne pa niti Gorčakov, kteremu se nikakor ne more očitati, da bi bil pre-nagljen panslavist, ker njegov „Journal de St. Peterbourg“, sicer vedno iz „Pravitelstvega Věstnika“ citirajoč, se niti ne zmeni za oni članek, kakor tudi organ vojnega ministra „Ruski Invalid“ ne. In to molčanje je pomenljivo, ker kaže nezadovoljnost najodločnejših krogov, da se je to izjavilo. Opazijo stvar tudi Nemci in že zahtevajo naj se — Gorčakov odstrani!

A k članku:

Pred vsem govori ruski list o stvareh na Francoskem in prehaja na Rusko in Avstrijo, ktera zanima vso Evropo. „Križa avstrijska — pravi — je najvažnejše izmed vseh evropskih vprašanj. Ona se tiče tudi nas naravnost zaradi Galicije in neposredno zaradi upljava na vzhodu. Zaradi tega naši listi pišo često in mnogo o tej krizi. Oglasi naših žurnalov morajo se izgovarjati zavoljo pikrosti, s katero o tem pišejo avstrogerski, ki nepoznajo v tem nobene mere. Nihče ne more odrekati, da nas v tem delu Evrope čakajo dosti težke vloge, katerih rešenje je nasledek najnovejših dogodb.

„P. V.“ potem nabroji kako je bilo v stotletjih večkrat dosti nevarnih kriz, vendar je evropsko ravnovažje ostalo; res pa je, da se mora spoznati, da so bile vlade prej neodvisneje od pritiska javnega mnenja. Ruski žurnal izreka željo, da bi se mir ohranil s tem, da bi se reševala vprašanja po potu koncesij in pové, da je Bismark enemu ruskih potnikov (Gočakovu? misli „Pokr.“) rekel: „storil sem vse, da bi vojske med Prusko in Francosko ne bilo, ne zato da bi se bil izida bal, nego ker sem prepričan, da bode vojska enkrat začeta pol stoletja trpela. Lanska vojska, meni „P. V.“ je bila že v zgodovini vsejana od dinastije Bonapartov in že za francoskega Ludvika XIV. Ravno tako je imela vojna l. 1866 zgodovinske korenine. „Ali na vzhodu (kjer je Rusija interesirana) ni zgodovinskih semen.“

Nasleduje razmišljanje o minolosti prijateljskih razmer med Prusijo in Rusijo. Potem nadaljuje ruski list historične razmere Rusije z Avstrijo: Dasi so politična in narodna vprašanja med Rusijo in Avstrijo različna, vendar ni bilo nikdar odkrite vojske med njima. Potem spominja „P. V.“ neprijateljstvo in verolomstvo Avstrije l. 1854, kar ne kaže posebnega prijateljstva do ustavovercev, dedičev onih „verolomcev.“

V teh razmerah — pravi ruski list — bi bili torej krivičniki oni, kateri bi te tradicije zatajivši delali na to, da se vname krvava narodna vojna. Na dalje dokazuje „P. V.“ da situacija Ruske ni tako huda kakor misle „proroki“, ker Rus je samostalen v ravnani svojih sil. Germanija nema uzroka

ni moči nakopavati si na vrat novih neprijateljev, ona mora imeti politiko miru, in po tem se mora ravnati tudi dunajska vlada. Ako bi Nemci hoteli spojiti cislajtanske provincije k Nemčiji, bili bi res rodovi slovenski ruski prirodni zavezniki.

Ideja o zlitji in zedinjenji vseh slovenskih plemen pod hegemonijo rusko, mora ostati na strani (pravi „P. V.“) saj tudi nemška edinost ni naenkrat zrasla, temuč se je dolgo pripravljala. Pozitivno je samo to, da je eksistenca Slovanstva denes gotova. Nobena človeška moč ni v stanu slovanstva iz zgodovine izbrisati Avstrija gleda, kako bi si Slovane pridobila; to je težko delo, ali obupati ni. Od Ruske pak je največja usluga plemenom slovenskim, da je Rusija, da se je okrepila; največjo uslugo stori ta močna Rusija vseslovanstvu, ako mir ohrani.

Ni dvojbe, pravi ruski list, da je ideja panslavizma glavni strah in zadržek da Slovanje ne dobodo svoje avtonomije.

Iz vsega članka se torej ne vidi niti ona neprijaznost do vseslovanstva, niti prijateljstvo do Avstrije kakor trde. Narobe se vidi, da ima celó ruska vlada, na katero nismo nikoli nič stavili, ker smo vedno pred osmi imeli ruski narod in slovanstvo prihodnost, — simpatije do vseslovanstva. In to nam zadosti, kakot smo zmorni in trezni dovolj, da vemo, kako potreben je mir za Rusijo in za Slovanstvo, da se okrepi predno more svoje pravice po drugi poti iskati, ako jih po lepem in naravnem ne doseže, kar poslednje želimo vsi Slovanje — od nekdanj nevajeni krvi in meča.

O „Matici“ in „narodni tiskarnici“.

smo prejeli od odličnega narodnjaka sledeči dopis:

Od Save, 20. dec. [Izv. dop.] Nas Posavljane je močno razveselilo junáško postopanje vrlih rodoljubov, ki so se 19. listopada v Ljubljani zbrali, da ustanove narodno tiskarnico, naj bolje pomočnicoo k vspešnemu slovstvenemu delovanju. Veselilo nas je, da so udje akcijskega društva može volili v odbor, čijih energična delavnost nam je znana, in ki se ne boje napredka v političnem in duševnem življenji našega naroda. Kako nas to podvzetje razveseljuje, tako otožne nas dela nevspešno delovanje „Matice Slovenske“.

Po pravilih bi občni shod Matice vsako leto „navadno“ imel se poklicati po leti, a sedanjí predsednik je že dvakrat občnemu shodu odločil mrzli zimski čas, v katerem obilo udov težko potuje, nekoliko zaradi neugodnega vremena, nekoliko zaradi pomankanja potrebnega časa.

Nam se dozdeva, da to dela g. predsednik nalašč, da pri shodu nima drugih udov, nego samo svoje zveste ortake, kateri glasujejo, kakor je že prvlje sklenola ona svojat, ki kakor more zadržuje vspešno delavnost „Matičino.“

Pri letošnjem občem zboru, kateri ima, kakor slišimo, še le biti 28. grudna, hoče g. predsednik predlagati, naj si Matica omisli lastno tiskarnico. Že več glasov je v tem časniku se izjavilo v tem zmislu, da ta misel je nepraktična, da požere dosti kapitala, kateri je namenjen slovstvenemu delovanju ne pa spekulaciji, in da je tudi proti pravilom.

A bojimo se, da ako zunanjih udov ne pride obilo, da bodo ljubljanski udje in nekoliko predsednikovih odvisencev sklep napravili, kateri bode nova zapreka literarnemu delovanju Matičinemu. Zato zunajne ude Matice že sedaj opomnimo, naj se udeležijo običnega letošnjega zbora, posebno pa vsi udje akcijskega društva, kateri so skoro vsi tudi Matičari, da kje ne obvelja sklep — v svojih posledicah zelo škodljiv. Matica ima že v hiši svoji precej mrtvega kapitala, ako sedaj še od g. Blaznika, kakor se pravi, kupi vse že zgledane in po stari sistemi napravljene črke, vrže se okolo 25.000 gold. v blato, in Matičin namén pride za dolgo časa v spóne nedelavnosti. Dobro bi bilo, da bi se pri običnem zboru marsikateri paragraf pravil spremenil, in se tako svojatenju ali klikovanju v okom prišlo. Tudi treba bi bilo predsedništvo v roke odločnega moža spraviti. Neko izjavljanje proti nekemu velikemu Beustovcu, ki je skozi Ljubljano gredoč k razstavi tržaški s g. dr. Costom se pogovarjal o uvedeni slovenskega jezika v srednje šole, nas napolnuje strahom, da g. dr. Costa skozi in skozi dosledno ne misli z narodno stvarjo, ali pa, da se upljivim moževom prilizuje in tako nepremišljeno marsikaj o težnjah narodnih reče, kar si na Dunaji dobro zapomnijo: * Zato gospodine Costa! drugokrat previdniše, ali pa, če je ona izjava izvirala iz Vašega prepričanja, rajši odkritosrčno stopite kot nasprotnik na polje, ker hudo bi žalilo narod slovenski, in mu utegnilo dosti škodovati službovanje dvema gospodoma. (Primeri s tem tudi dopis iz Ljubljane.)

Deželni zbor kranjski.

(II. seja 19. dec.) — Na dnevnem redu 1) pismo c. k. deželnega predsednika zaradi volitev v državni zbor, 2) sporočilo deželnega odbora o prenaredbi §. 32. službene pragmatike in službenih instrukcij za deželne uradnike in 3) predlog deželnega odbora zaradi oddanja primarijskih služeb v deželni bolnišnici. Prva točka se izroči petudnemu odboru (Bleiweis, Costa, Poklukar, Svetec, Zarnik) za poročevanje v bodoči seji. Pri drugi točki se vname precej živahna debata. Predloženo je bilo, da naj se sme deželnega odbornika namestnik tudi pri oddanju služeb k seji pozvati, ako se odbornik zaradi sorodnosti ali drugih uzrokov seje udeleževati neče. „Tagblatt“ pravi, da je to zato bilo predloženo, da bi deželni odbor mogel namestiti dr. Bleiweisa mlajšega v službo primarija na mesto dr. Keesbacherja; pri tem nameščenju bi dr. Bleiweis oče ne imel sodelovati. Dalje je bilo

* Pripoveda se, da je g. dr. Costa proti nekemu Beustovcu, ki mu je uepraktičnost utrakvišljivega podučevanja v srednjih šolah dokazovati se prizadeval, izustil: „Mi bodemo to že „ad absurdum“ spravili.“
Uredn.

predloženo, naj se sklene, da zadostuje nazočnost treh odbornikov pri oddanju služeb; dosedaj je bila nazočnost vseh potrebna. Ta drugi predlog je naravno sledil iz prvega. Pri debati nasprotujeta Dežman in Kaltenegger poročevalcu deželnega odbora dru. Costi. Pri glasovanju je bilo 21 glasov za predlog deželnega odbora, 13 zoper; dr. Razlag ni glasoval. Torej ni predlog deželnega odbora dosegel zaradi v njem zapopadene spremembe deželnega reda potrebnih dveh tretjin glasov. Tretja točka obsega predlog, naj se primarijske službe že pred koncem decembra oddajo in ako bi kateri sedanjih nameščencev ne dobil zopet službe, naj se ž njim ravna po penzijskih predpisih. Ker je predlog druge točke padel, svetuje dr. Zarnik prehod na dnevni red. Kromer protestira zoper to. Dr. Razlag se opraviči v daljšem govoru zaradi svojega postopanja v tej reči. Pravi, da je on kot bivši deželni glavar bil uzrok, da je ta reč pred deželni zbor prišla, ker ni hotel prevzeti odgovornosti za ravnanje deželnega odbora. Po repliki dr. Bleiweisa se preide na dnevni red in se seja konča.

(III. seja 21. dec.) — Na dnevnem redu je poročilo za to izbranega odbora o volitvah za državni zbor, poročila o volitvah v deželni zbor in volitev deželnega odbora. Volitve v državni zbor so se vršile na podlagi zadnjih dveh adres. Voljeni so: grof Hiacint Thurn (vel. pos.) Drag. Rudež, Leop. Jugovic (mesta in trgi), dr. Val. Zarnik, grof Barbo in dr. Poklukar (kmetske občine.) Dr. Zarnik pravi v imenu voljenih Slovencev da sprejme volitev s tem pogojem, da pojde v državni zbor, ako bodó to blagor slovenskega naroda in slovansko-federalistični interesi tirjali. Z drugimi besedami rečeno se pravi to, da dr. Zarnik in njegovi privrženci ne pojdejo na Dunaj. Nemčurji se volitev niso nadejali in so samo v velikem posestvu in mestih in trgih volili, v kmetskih občinah pa ne. Zoper pogojno volitev v državni zbor nemčurji protestujejo. Debate zastran potrjenja posameznih volitev v deželni zbor so bile nepričakovane živahne. Poročevalec dr. Costa in dr. Zarnik sta se na narodni strani kot govornika posebno odlikovala. Potrjene so bile vse volitve razen ljubljanske; odločilo o tej volitvi je preloženo na bodoče zasedanje. V deželni odbor so voljeni prejšnji poslanci: dr. Bleiweis, dr. Costa, Murnik in Dežman. Ob 3. uri popolne se je sedanje zasedanje deželnega zbora končalo.

Domače in slovanske novosti.

— Odbor „društva narodne tiskarnice na delnice“ ima sejo vtorek na Štefanji dan 26. decembra ob treh popoldne v stanovanju predsednika g. dr. Razlaga.

— Odbor društva „Slovenija“ izreka kranj-

skim „Našim volilcem“ po volitvah sledečo zahvalo: „Volitve na Kranjskem so končane! Zmaga naša povsod je slavna in velikanska. Odbor „Slovenije“ je z živim zaupanjem se obrnil do Vas, slovenski možje po kmetih, trgih in mestih! Vi ste poslušali njegov glas in zaupanje mu povrnili z zaupanjem. Presrčna Vam hvala za to v imenu domovine naše! Po vseh časnikih celega cesarstva, čeravno je kranjska dežela majhna deželica, se govori zdaj od Vas; časniki našega političnega mišljenja pojó Vam neizmerno hvalo, časniki nasprotni pa škripljejo z zobmi, da so propadli njih privrženci. Zdaj ves svet pozná kranjskega Slovenca. Vlada Vam je naložila o hudi zimi težko breme potovanja k volitvam v oddaljene kraje. Vi ste srčno premagali nevihto zime: ljubezen do domovine Vam je gréla prsi, in zaupanje na zmago Vam je krajšalo pot. Ni Vas prišlo na volišče le po 5 in 10, — prišlo Vas je na stotine, prišli ste skoro da vsi. Bodi Vam za to očitna zahvala! Narod slovenski v zvezi z duhovščino slovensko in rodoljubi slovenskimi bil je skala, na kateri so se razbile vse zapletke in zvijače nasprotnikov naših. Samo v Ljubljani smo na videz padli; ali moralna zmaga je tudi tukaj naša, kajti le za mrvice glasov smo zadej ostali in še ta večinica stoji na protestu „Slovenije“. Toliko navdušenje naših mestjanov za volitev sedanjo osupnilo in potrló je nemškutarstvo ljubljansko strašno. Hvala srčna tedaj tudi Vam možem slovenskim v Ljubljani! Slava tedaj Vam vsem volilcem! Če bode pa treba, da Vas „Slovenija“ spet kliče na volitveni boj, čujte njen glas spet tako kakor zdaj, in pod zastavo tri barveno: „za vero, dom, cesarja vidimo se spet na bojišču, in zmagali boderó spet s pomočjo Božjo! Odbor društva „Slovenije“ v Ljubljani 18. decembra 1871. leta.“

— Knjezu Karlu Schwarzenbergu je mestni zbor Smichovski blizu Prage izrekel zaupanje in zahvalo za vrlo zastopanje českých pravic. Knjaz je odgovoril sledeče v českem jeziku: „Zaupnica smichovskega mestnega zbora je zaradi jasnega naznamovanja onega pota, po katerem naš narod hodi do dosege svoje svrhe, globok vtis name napravila. Ona pot je pot sloge vseh samih sebe se zavedajočih sinov tega naroda v zastopu in brambi pravic domovine. V tem prepričanju sem samo svojo dolžnost storil; kajti če tudi zibel mojih prednikov ni vedno na bregovih Veltave stala (Schwarzenbergi so prvotno Franki), bil je vendar moj rod iz ljubezni mojih prednikov do te posvečene dežele kot mladika od drugega drevesa na zdravo deblo českého naroda vcepljen, s katerim je v eno celoto zrasel tako, da samo s českim narodom more cvesti in pasti in to bode. Bog blagoslovi narod, kateri, vzbujen po silah in težavah, se v brambi svojih pravic dosti pozna.“

Listek.

Burklarije iz Zagrebškega življenja.

V.

Krčma, v kateri sva dragi prijatelj v IV. številki burklarij v ljubljanskej šprahi govoreč „lumpala“, zove se po domače „pri Japici.“ S prva sem mislil, da je to hišno ime, čuvši pa goste krčmarja samega za Japico klicati, popravil sem svoje krivo mnenje, misleč si: „Japica“ je krčmarjevo ime. Pa tudi to popravljeno mnenje ni bilo pravo, kajti pozneje sem slišal sploh vsakega bolj priletnega moža za Japo ali Japico klicati. Primoran sem bil tedaj svoje mnenje v tretje prekrpati. Japica — tako sem sam pri sebi ugibal — pomeni blizo to, kar na Slovenskem „oče“, s katerim se tudi stareji možje nagovarjajo, pa tudi to prekrpano mnenje ni bilo pravo! — Stoprv nek mesar, ki sem ga z Japico pital, me je podučil, ter mi raztolmačil, da Japa ali Japica bika pomeni. To mi ni htelo s prva v glavo, in pozneje ne iz glave iti. Slučaj je nanesel, da sem malo dni po-

tem v „Novicah“ neko Trstenjakovo razpravo bral, v kateri se razklada, da „jappa“ — ne vem več v katerem indijskem jeziku — pomeni „den Zuchtstier“. To me je ozdravilo, pomisleki so se razkadili, in dragovoljno sem četrtokrat na svoje popravljeno in prekopano mnenje še eno zaplato prilepil.

V sledečem bom v Japici naslikal mali „craquis“ starega Zagrebčana, kakoršnih je denes pa le še malo več. Kakor Mohikanci so tudi Zagrebčani naglo izumirati začeli. Mlajši Zagrebški zarod izgubljeva pod uplivom obléhnelih kozmopolit. vodá bolj in bolj svojo barvo. Naš Japica narodil se je blizo Zagreba v vasi, ki ima čudno ime Cerjenebojs e. Kot dečko je pasel najprej puriče, potem svinje, in nazadnje volove. Plazil je rad po peskovih kupih, mužil vrbove mladike, obešal se vzad na kočije, lovil rogače in kresnice, iskal tičja gnjezda, in sploh vse to uganjal, kar po celem svetu razposajeni paglavci uganjajo. Šole tačas ni bilo pet mil v okrožji njegovega rojstnega kraja, in zato v pravem pomenu besede šole ni niti zunaj niti znotraj videl. Ko je vrha dorastel, služil po graščinah

skoro cele hrvatske kraljevine: tu za biroša tam za inoša, in pozneje celo za „špana“ in „dvorskega“. Kot „dvorski“ (kastelan) imel je celo „jus“ leske, in to je bil v onih časih velevažen „pouvoir“. Kmetje so se „strahopočitovanjem“ pred njim odkrivali, kar je večkrat s ponosom omenjal. Prišla je bura leta 1848. graščine so izgubile svoje predpravice, in tudi naš Japica je moral lesko iz rok položiti. Kdaj god je to omenil, zaklel je na „Ilérce“, kajti ta je dolžil, da so vse to zakrivali! — Naš Japica je poznal genealogijo vse hrvatske aristokracije do tretjega pokolenja nazaj. Vedel je natanko koliko vsaka poedina plemeniška familija premore, koliko in komu je kaj dolžna, in kadar je bil dobro razpoložen, pripovedal je tudi marsiktero, spadajočo pod poglavje chronique scandaleuse. Njegova soproga, po gostih sploh „mamica“ imenovana, bila je Primorka. Iz zasluženih in prihranjenih denarjev kupila sta si z Zagrebu hišo, ter krčmo odprla. Ona je znala najboljši gulaš v Zagrebu skuhati, on je pa vedel, po katerih gorica najboljša vina rasto, in te njune vednosti ste zadostovali za krčmarjenje.

En nespolnen up več ali manj, to mu poguma ne vzame, kajti navadil se je, za pravico se boriti in trpeti.“ — To je v resnici plemenito; mi žalibože nismo tako srečni, ko Čehi, da bi imeli pleminitaše na svojej zemlji, ki bi tako govorili. Po večini — malo je hvalevrednih izjem — nam je plemstvo nasprotno, naj mu teče zibel od začetka svojega rodu na naših fleh ali ne.

— „Politik“ pravi: „Česka zmaga pri zadnjih volitvah je tolike, tako neizmerne pomembe, da postane lahko mejnik v vseh naših ustavnih bojih. Česka zmaga je memento mori za ustavoverno stranko in njeno ministerstvo. Sedaj gre za zasledovanje te zmage, kar pa ne more biti naloga Čehov, temveč drugih federalistov. Najodločnejša bila bi zmaga ako bi Poljaki ne šli v državni zbor. Ustavoverci so jim mnogo obljubili in nič storili. Ako Poljaki terjatve svoje resolucije uresničene hočejo, morajo se prijeti faktorja, kateri ima v rokah bodočnost in menda najbližjo bodočnost, t. j. državopravna opozicija. Česka ne berači za zvezo s Poljaki, ona je dosti močna, da svojo reč sama brani, pa ponuja jim prijateljsko roko. Sama resnica, da so Čehi in Poljaki združeni, bi sovražnike popolnem pobila. Ne bilo bi treba več truda, ne žrtev, ne nevarnosti, zmaga in plačilo zmage bi nam brez truda v roke padla.“ — To je ponudba Čehov. Izmed Poljakov smo zabilježili glas, ki je tej misli nekoliko prijazen (Gaz. Nar.). Seveda bi tudi mi ne želeli sedaj nič bolj, ko da Poljaki sprevidijo goljufnost Giskrovcov in se s Čehi združijo.

— Volitve českega velikega posestva za državni zbor so zopet pokazale nekoliko prav blagih dušic. Česki listi prinašajo zapisnik historičnega in Kollerjevega plemstva in omenjajo dalje nekterih posestnikov, pri katerih je posebno čudno da zoper deželno glasuje. Čitamo imena: knjaz Kinsky, kterega oče je bil na čast svojemu čisto českomu imenu tudi po dejanjih Čeh, grof Sternberg Jaroslav, vnuk slavnik borilcev za Česko, tri Choteke, kateri svojemu očetu in svojim boljšim bratom sramoto delajo itd. Z ustavoverci je tudi glasoval stolni kaptol v Pragi, križni gospodje v Pragi, kolegiatna ustanova vseh svetnikov v Pragi. Hradčinska ustanova za gospe, konvent piaristov v Předboři. Posebno značajnega pa se je pokazal p. Vackař, prednik nekoga cistercijskega samostana, kateri je najprej dal knjezu Schwarzenbergu pooblastilo; ko je pa dobil glasovito Kollerjevo pismo, naj voli ustavoverno ali pa sploh ne, telegrafira Kollerju, da knjezu Schwarzenbergu dano pooblastilo oporeka in barona Kollerja pooblaščuje. O patre Vackaře, pojdite v kloster!

— Prijateljstvo med Rusijo in Nemčijo je predmet članka v „Politiki“, iz kterega posnemljemo sledeče besede; „Resnično in odkritosrečno prijateljstvo med Slovani in Nemci, ako

hoče imeti ono pomembo, ktera se mu sedaj pripisuje. Kajti kakor je postala nemška država mogočna varuhinja vseh Nemcev, tako je tudi Rusija močna pokroviteljica vseh Slovanov. Ako misli toraj politika nove nemške države ali, kar isto pomenja, politika knjeza Bismarka na vzdržanje resničnega in odkritosrečnega prijateljstva z Rusijo, kar vse utegne imeti svoje tehtne razloge in uzroke, tedaj tudi na to ne sme nikoli pozabiti, da to prijateljstvo samo tedaj more stanovitno biti, ako je povsod resnično in odkritosrečno prijateljstvo med Nemci in da enako neogiblivo resničen in nesrečen konflikt med Nemci in Slovani, kjer koli je, zadnjič do konflikta med Nemčijo in Rusijo privedi mora.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 21. dec. [Izv. dop.] Kakor slišimo, in se tudi iz organa „starih“ prepričamo, ki molči o ustanovitvi „narodne tiskarnice“, imajo nekateri krogi malo simpatij do tega novega narodnega podvzetja, sicer ga ne morejo zatreti, ker so mu stebri — rodoljubi s krepkimi dušnjimi in materijalnimi zmoglostmi, a res je da „calumniare audacter semper aliquid haeret.“ In mi smo slišali že precej takošnih „audacter“ oporečenij, treba bode tedaj vsem zaplotnikom možko pred oči stopiti, in jim reči, naj tako dolgo s sodbo molče, dokler niso prepričani, ka narodna tiskarnica ni si na čelo svojega delovanja zapisala poštenega programa, da nima najblažjega namena: namreč med slovenskim narodom razširjevati zdrave politične izobraženosti, in zdravega dušnega razvitka, da ona ni kje naprava, s katero bi se podirala pravost naroda, ki je edina podlaga krepkemu narodnemu življenju.

Res je, da sebičnosti ne bode služila, tudi ni diktatorne oblasti si prisvojevala, ktera nam je doslej v našem političnem in literarnem življenju dosti neugodnosti, in dosti zavr napravlila. To absolutistično vladovanje nekterih nam otujeva mesta in trge na Kranjskem, in naj g. predsednik „Matičin“ verjame, da je gola istina, kar mu je rekel eden njegovih duhovnih tovarišev v deželnem zboru, da v kranjskih mestih in trgih vsak dan nemškutarstvo, in z njim nemški liberalizem bolje napreduje, in da v ta tabor ženejo mestjane in tržane trme merodajnih osebnosti narodne stranke. Mi upamo, da odborniki društva narodne tiskarnice, ki bodo tudi imeli neposredni upliv na glas političnih in slovestvenih listov, ki imajo izhajati iz tega narodnega zavoda, bodo bolje na tanje opazovali, kar se zunaj Ljubljane godi in kar žele stanovitni domorodci po deželi, in da se jim ne bode oktrojevalo samo mnenje enega ali drugega veljaka, temuč da bode našlo obče mnenje svoj opravičeni

izraz. Le tako bodo moči narodne rastle v krepki upor proti nasprotnikom vsakojakim. Pasiven upor, zapečnjaška in zaplotna politika nas boljje porivata nazaj, nego naprej, in s to politikio smo dosegli, da sedaj v najpoglavitnejšem mestu Slovenije Beust figurira zraven gosp. poštenega rodoljuba dr. Vončine, kot častni mestjan. Zato proč z neodločnostjo, in ne samo takrat v vojsko, kadar že naprej vidimo zmago. Marsikter neodločen bode se navdušil pri takošni borbi, in število nasprotnikov bode dan za dnevom manje.

Iz Ljubljane, 21. dec. [Izv. dop.] — Kakor je Ribničan Reželj na „ohceti“ veselil se, ko je staro babo Režajlo vzal, tako so včeraj ohcetovali naši c. kr. nemškutarji in Prusjani na čast in slavo stare brezzobe decemberske ustave. In ustali so med njimi njih stari proroki Suppan, Dežman in sodruga, med to: novoposvečeni deželni glavlar vitez iz Janjč, kjer je bil Slovenec Rode od nemškutarjev ubit, in govorili so napitnice na vse kote in kraje. C. kr. profesor Aleksander Supan je napil Prusiji ali novorojenemu nemškemu carstvu in navdušenje je bilo veliko, še večje pa menda, ko je Ertel napil starim kostem, c. kr. penzionistom, v zahvalo, da so volili proti Slovincem. Godbo so imeli cigansko, ker vojaške za svoje Prusovanje menda niso mogli dobiti.

Pa je zares tudi vredno, da se ta ustava v Ljubljani praznuje, kajti drugje se niso niti zmislili na-njo, vedoči, da za-njo ne mara dve tretjini avstrijskega zastopstva. In čisto naravno je po nemškutarstvo, da se pije in pleše okolo bolnika, ki na smrtni postelji leži. Prosit!

Iz Trbovelj, 17. decembra. [Izv. dop.] Prejšnje čase smo imeli Trboveljci občinsko zastopništvo sestavljeno zmerom iz domačih kmetov; na čelu zastopa stal je celih 23 let rajni g. France Pust, od kmetov do zadnjih časov jako čisljan mož. Pri zadnjih volitvah pa se je sestavil popolnoma nov, iz večine tujih rudarskih uradnikov obstoječ zastop, tako da so kmetje samo na vidčz zastopani pri občini. Celi dve veliki soseski sv. Marka in sv. Katarine iste popolnoma brez zastopnika, kar jim je gotovo mnogo na kvar, kajti pri sejah sklepa se lahko mnogo na njih škodo, in kmetje bi še od tega kaj vedeli.

Tudi sedanjí gospod župan ni nam kmetom po godu; župan slovenskega Trbovlja se postavlja proti slovenskemu trbovljskemu kmetu v mišljenji in dejanji. Da dovoli svojemu pisarju proti Slovincem agitirati, in še celo po krčmah Slovincem zabavljati. To nikakor ni dopustljivo.

Naj bi naš gosp. župan premislil, da bode čez nekaj časa nova volitev, da je večina kmetov od rudarnic in tovarn neodvisna, in da gotovo kmetje, ki so sami svoji, ne bodo volili zopet sedanje zastopnike; da toraj tudi na njega lahko vrsta pride da propade. Posebno dobro naj si

Japica je bil, kakor se reče, lep star mož. Njegova glava je imela nekaj antikega na sebi. Na temenu je bila vsa plešasta, ter se svetila kakor lunin ščip. Okolo tilnika ovita je bila z vencem serih las kakor se n. pr. glava sv. Andreja mala, sicer je pa imela okroglasta lubanja pregnantno izražen slovanski značaj. Nos in oči so bile sokolove, obrvi kakor dva baldahina, brke pa košate kakor tisti ščet, s kterim se hiše belijo. Na koncih jih je na tisti način zavihal, kakor jih je Zrinjski vihal, ki so ga Avstrijci leta 1672 v Wienerneustadtu ob glavo deli. Lice je imelo barvo kakor rujno vince. Prsa so mu bila runjasta kakor Ajaksova v Ilijadi, glas pa čvrst in mogočen kakor Diomedov. Jel je malo, tem več pa pil. Njegova s kožuvinno obrobljena kabanica je bila vsa ožnorrana, Ozke hlače „na lesu“, visoke čizme, svilen robeč okolo vrata, prsljuck z debelimi srebrnimi gumbi, in kosmata kučma na glavi, to je bila njegova navadna vsakdanja obleka. Kožuha ni slekel tje do sv. Duha. Če ga je kdo za njegovo politično veroizpovedanje vprašal, se je na kratko odrezal: „ja sam stari Hrvat!“ S tem je imel

nekdanje fevdalne čase v mislih, ko se mu je kot španu in dvorskemu tako dobro godilo! Kmeta je smatral, ko je da samo zato na svetu, da „gosp.“ redi. Nekdaj je kmet takole gospodaril — je Japica včasí dejal — v vsakem slogu imel je deset brazd, 1. brazda šla je za cesarski davek, 2. za mater cerkev, po 3. prišli so fratri, 4. bila je prežitek starega očeta, obrodek 5. pojel je on in njegova družina, obrodek 6. pojela je domača živad, vrane, vrablji in druga divjačina, 7. brazda ni obrodila, 8. potokla je toča, 9. vzela je suša ali moča, in po 10. prišli smo „mi“ graščinski v ime desetine! — Pred „gospodo“, zlasti magistratno in sodnijsko imel je Japica veliki rešpekt, ter prepričan bil, da se pri „gospodi“ brez mite (podkupljenja) nič ne opravi. Nekdaj je bilo res tako, in po malem je tudi še denes. V Zagrebu je še denes nek fiškal, ki vsacega kmeta za smrdljivca izmerja, ki mu purana prinese, a ne s puranom vred tudi koruze da bi mogel z njo purana hraniti. O paragrafih moral je naš Japica strašno zmeden pojem imeti. Večkrat je dejal: samo da teh prokletih paragrafov ne bi bilo, paragrafe si je sam vrag

izmisli! Po paragrafih pravde dobivati in izgubljavati, oproščen in na smrt obsojen biti, štibro in globe plačevati, to je bilo zanj strašno motovilo. Do svojega 30. leta naš Japica ni vedel ktera pismenka je prva v alfabetu. Za silo brati ga je še le njegova soproga naučila, pisati pa ni prav nič znal. Pa tudi bral nikoli nič drugega ni nego stoletni koledar, Rožičevega in Miklovičevega Obadva je skoro na pamet vedel. Novi „ilerski“ jezik ga je strašno jezil, kajti jezika ni razumel, pravopisa pa ne brati znal. Veliko je držal do vladajočega planeta, zmerom se lakote, kuge in zadnje ure bal, ter letine in vreme petdeset let zaporedom naštetí vedel. Hudičasi so bili — je večkrat dejal — pa še hujši bodo prišli, kadar se bo „možu“ (kmetu) izpod pete svetilo (kadar namreč ve bo več opanjk nosil, ampak čizme z visokimi podpetniki), kadar bo slama za parado, kadar bodo kokoši popoldne jajca nesle, in kadar ne bodo več kmetje svoje opanjke, in dekleta svoje lase z isto staro mastjo mazale, ampak s pomado. — Računite je znal samo na groše, talire in škuđe. Železnice se je neizrečeno bal, ker mu je bil en-

pa zapomni: da, kdor je proti nam, hočemo biti proti njemu!

Veselilo me pa bode, in z veseljem bodem rad poročal, ako nam bode naš župan pravičnejši postal, in da ne bode vedno hlapec nemških zabavljačev, ampak pošten vrli predstojnik Trbovljskih kmetov, ki so Slovenci in ne bodo pustili, da tisti, ktere oni na vrh postavljajo, grdo o Slovenceh govore in z nemškutarji vlečejo.

Iz Rožne doline. (na Koroškem) [Izv. dop.] (Barbarično postopanje prusofilskega šolskega sveta v Celovcu proti slov. ljudskim učiteljem.) — Kakor smo od več strani izvedeli, preganja e. kr. šolski svet v Celovcu tudi za tega delj starega poštenega učitelja v Svečah, ker vse dopise, ki so se v „Slov. Narodu“ brali zastran ljudskih šol o Rožni dolini, njemu pripisuje, toda odločno konstatujemo, da omenjeni učitelj z dopisi niti posredno niti neposredno v zvezi ne stoji; pa ko bi tudi (omenjeni učitelj) z dopisi v zvezi stal, bi ga šolski svet po pravici ne mogel preganjati, ker vse je resnica, kar se je v „Slov. Nar.“ zastran ljudskih šol bralo. Da pa zgorej stoječi napis opravičiti zamoremo, hočemo drugim bralcem dokazati. Že v zadnjem dopisu „Slov. Nar.“ je bilo omenjeno, da je med drugimi tudi stari učitelj v Svečah od svoje službe odstavljen bil, dasiravno se je srenja ustmeno in pismeno zanj potegnula; v denšnjem dopisu pa naznamimo, da je e. kr. šolski svet v Celovcu svojo birokratično brezobzirnost s tem pokazal, da je bila učiteljska služba izmed štirih prosilcev podeljena tistemu, kterege je srenja zadnjega predložila in še posebej omenila, da ga neče za učitelja imeti; kajti on ni imel nobenega zasluženja od svoje srenje pokazati, kakor da rad glažek prazen vidi, da ga zopet nalije, otroci pa se mu drugi dan v šoli smejejo. Ali vse to nič ne de, le v nemškutarski rog mora trobiti, družega na Koroškem učitelju ni treba veliko znati, da se jim dobro godi. Toda srenja se bo držala tudi sedaj svojega sklepa glede slov. šole v Svečah. Da z takim brezobzirnim ravnanjem ljubezen do šole med ljudstvom omaguje, je naravno. — Poprejšni učitelj je čes 20 let tukajšno mladino pridno učil, je prosil tedaj za bližnjo službo na Žihpolji, da bi mu selitva manj stala, ki mu je bila od šolskega sveta iz prvega zagotovljena, toda dobil jo je drugi, ki je bolj nemškutarskim liberalcem všeč. Potem takem je bil stari učitelj v Svečah z svojo revno družino brez službe in tudi brez strehe. Položil je tedaj prošnjo e. kr. šolskemu svetu, da naj tako uravna, da bi tako dolgo v svoji stari službi v Svečah ostal dokler da mu ne bo druga služba podeljena; kajti drugače bi še na zimo svoje strehe ne imel. Pa to mu ni bilo dovoljeno. V 24 urah je moral ubogi učitelj šolo sprazniti, strehe pa ni imel, kamor da bi se bil z svojo družino podal. Ako bi v favoržu ne bilo toliko prostora, morala bi žalostna

krat nekdo rekel, da se bodo po železnici vsi purani in vse vino iz Hrvaškega v inostrani svet izvaževali. Po obedu se je mu vsak dan skolcalo kakor ciklopu Polihemu v Virgiljevi Eneidi. Kljub temu pa, da ni znal pisati in samo slabo čitati, je znal vendar latinski gladkeje govoriti kakor deneš marsikter oktavanar. Naučil se je latinski na uho, ter si precejšnjo kopijo verborum prisvojil. Temu se ni čuditi, če pomislimo, da se je po Hrvaškem in Ogerskem do leta 1848. po vseh odličnejših društvih latinski govorilo, celo gospe so znale latinski. Jaz tega s prva nisem vedel, dok nisem enkrat grdo nagrajsnil. Nekega dne držal se je Japica nenavadno černo, kar besedice ni bilo dobiti iz njega. Jaz nazmignem ponižno na njega, ter rečem svojemu z menoj vred pri mizi sedečemu prijatelju: omne animal post coitum triste. Prijatelj me jezno pod mizo dukne, češ on te razume. V tem pa že tudi Japica počasi vzdigne glavo, želo se mu razviliti ter reče: vere disisti amico! Jaz sem bil malo v zadregi, pa begni mi bilo treba.

družina ali v hlevu prebivati ali pa na prostem ostati; kajti povsod so le borne kajže, kjer imajo domači komaj prostora. — Že je 2 meseca preteklo kar je omenjeni učitelj od svoje stare službe v Svečah odstavljen, in ni še dobil definitivne službe, dasiravno je na več krajev prosil, kamor da bi se zamogel z svojo družino podati. Pred malo dnevi je pa moral ta siromak na nemško stran 15 ur daleč od svojega starega kraja se podati, kamor je bil kot začasni učitelj dekretiran; se ve da ker med Slovenci ni prostora? Svojo družino je moral zapustiti na starem kraju, ker je njegova služba le začasna. Zdaj pa pomislite, kako veliko škodo da družina v takem slučaju trpi, posebno ker mu je bila za en mesec učiteljska plača odrečena. Kakor iz gotovega vira izvemo, ima [ta ubogi učitelj blizo 100 glđ. škode, kterih se je pri poprejšni borni učiteljski plači komaj prihraniti zamogel, in te krivice se je prusofilski šolski svet v Celovcu s svojim brezobzirnim ravnanjem deležen storil. To je v nebo vpijoča krivica, to se pravi ubogo družino odirati, in tako ravnanje bi zaslužilo postavno kaznovano biti. Ti gospodje hočejo biti kulturonošci 19. stol. in imajo človekoljubnost zmiraj na jeziku, zraven pa tako barbarično delo doprinašajo. Ni čuda, da jih ljudstvo preklinja in pravi, da bi jih hudič vzel. K temu barbaričnemu ravnanju proti omenjemu učitelju je posebno pripomogel fužinski ravnatelj na Bistrici, g. Kacetl, prusoman in zagriznjen sovražnik Slovencev. On je odbornik „demokratičnega“ društva Podgoroj. Ako človek statute tega društva bere, ki so res dobre, in njegovo nasprotno obnašanje opazuje mora spoznati in reči, „das ist ein Narrenverein,“ kar se večkrat od tega društva sliši govoriti. Ta gospod je tudi krajni nadzornik fužinske šole v Bistrici, kjer se po nemškutarskem kopitu že drugo leto prazna slama mlati, in to nemškutarenje po šolah se po slov. Koroškem več ali menj povsod godi. Za koroške Slovence je § 19 državnih temelj. postav. popolnoma ničla. Naznanil je ta gospod bivšemu učitelju v Svečah že naprej, „er soll die Kinder deutsch unterrichten, sonst wird's ihm schlecht gehen.“ K temu krivičnemu postopanju je pripomogel veliko g. F. Steiner nemškutarski uradnik, ki prusko kulturo v slov. mladino vcepiti hoče, pa ne gre tako hitro od rok, kakor si je mislil. Posebno opomniti je pa g. Lassnig, okrajni šolski nadzornik, njegov značaj izrazimo nar bolj razločno, da ga imenujemo političnega „kameleona.“ Ta gospod je pri zadnji učiteljski konferenci svojo paedagogično modrost z tem pokazal, da je rekel: In 10 Jahren ist ganz Kärnten deutsch.“ Svetovali bi temu gosp., kar je svoje dni neki profesor gimn. vselej tistemu učencu svetoval, kteri mu je kaj bedastega povedal: „Mein Herr! gehen sie ins Narrenhaus;“ in pustite ta posel drugemu modrejšemu gospodu. Iz tega vidite dragi bralci, da tem „barbarom“ ni za povzdigo šolstva in za umni napredek naroda, ampak za tlačenje tistih učiteljev, kterim njih značajnost ne pripusti po njihovem kopitu se ravnati in da bi prej ali poznej tudi Koroške Slovence za prusko žrelo pripravne storili.

Iz Gradca. 19. dec. [Izv. dop.] V zadnjih listih graške „Tagesp.“ nahajamo nektare članke pod naslovom: „Bemerkungen zur Einführung des Slovenischen als Unterrichtssprache an Mittelschulen.“ Ni moj namen, da bi jaz kaj proti tem spisom pisal — prepuščam rajši kritiko kakemu strokovnjaku. Tudi je bilo v slovenskem jeziku to vprašanje že v „Narodu“ tako temeljito objasnjeno in ogovorjeno, in od nekdanj v vseh naših časopisih pretehtovano, da mislim ka je slovenskim bralcem kar nepotrebno govoriti o potrebi „uvedenja slovenskega v srednje šole.“ — Dobro bi samo bilo nemško pisati o tem na merodajno mesto. Ob kratkem se vsi argumenti nasprotnikovo ovržejo s staro resnico, da kdor hoče da se Slovenci razvijamo, nam more priliko dati, ker na suhem se ni nihče plavati naučil. Torej hočem čitateljem „Slov. Narod“ la vsem Slovincem samo povedati, kdo je ta močnik, ki nas pri tujih sramoti. Ako ravno sem

bil prva zgoraj omenjenih člankov komaj prečital, vendar sem se še na tretjega spravil, upajoč, da vsaj v tem na kaj podučnega ali zanimivega naletim. Nisem pa še članka prečital, ko se mi znane približa in mi pové, da je pisalec teh spisov neki Valentinič iz Laškega blizo Celja doma — človeče, ki se je nekdanj vedlo za Slovence, in ki se že precej časa na svoje izpite tukaj pripravlja in pripravljaja. Pové mi dalje, da je t. človeče suplent na tujakšnji realki, kjer ga sam iz usmiljenja še nekaj časa trpé, in zato mora kot odplačo Nemcem grdenje lastnega naroda počenjati.

Vendar mi ni mogel znanec zagotoviti, je li V. sam pisalec omenjenih spisov ali ne; da si sem zopet od družega znanca slišal, da je V. proti nekemu rekel, da je on sam te spise sestavil, med tem, ko je pri drugi priložnosti to tajilo. To pa je gotovo da je V. spise k uredništvu „Tagesposte“ nosil. Pisalec, resp. glavni fabrikant ali udihalec je pa Wretschko — mož, slovenskim Štajercem ravno tako znan, kakor Dežman Kranjcem. — Med tem ko si stare babice pri kofetu v ušesa šepetajo, da je Valentinič le iz gošče ustrezljivosti do svoje nemške Dulcineeje tak nemškutarček in strašan sovražnik Slovencev postalo, trdijo hudobni jeziki, da bi Wretschko-va protekcija pri opravljenju nekterih izpitov ne bila pre slaba. — Tako blebetanje mora človek v kavarni poslušati, ko mu huda zima ne pripuča, da se sprehajati hodil. Ubogi ljudje!

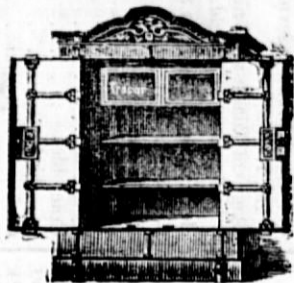
Iz Dunaja. 21. decembra. [Izv. dop.] (Državni zbor) se snide kmalu. Usmiljen bi bil skoro vreden. Nalog bi namreč imel uspešnosti do moči pomagati in zdanji vladni sistem podpreti. Ali ravno narobe, prosti račun kaže, da je njegova sestava posmeš in grohot decembrizem. Po računu „Vaterlandovem“ je naroč voljenih v „rajhsrat“ 89 ustavovercev in federalistov — kljubu vsem pritiskom in vsej klevi, ki se je pri volitvah godila. Če te števil ne bodo višjim krogom oči odprle, potem jih bog s slepoto udaril. Ustavoverci se kar ge ne morejo, ker sami za sebe ne morejo niti zmerovati. To, da poleg Čehov tudi Slovenci, Tiro Vorarlberžani, dva federalistična gornje-Štajerska pridejo, je menda gotovo. Potem so Poljski vsemogočni. Ali ker jim ustavoverci ne bomo vsega dali, tudi Poljaki ne bodo dolgo stali delali — in vse ustavoverstvo vkup [se bode] šilo, kot nenaravno, neopravičeno, lažljivo. Tudi so nam intreganti še dobroto storili, da v nedokazejo svojo revo in onemoglost.

Direktne volitve pravijo da hoté razpravljati na Kranjskem in Tirolskem. Koliko se bodo okoristili. Morda za en sam samcat glas. Šešno je, kako-tukajšno časopisje razmer ne po in iluzije dela sebi, svojemu publiku škoduje vladni. Na visokih konjih jezdičajo in ne vidijo, da mora hudič vzeti vse vkup v nekoliko tednih, če le logika in zdrava pamet ni s sveta pobegla.

Politični razgled.

Novovoljeni deželni zbori bodo tekoči naši čitatelji list v roke dobe, menda vsi končani, kar se je že zgodilo že s kranjskim moravskim. O kranjskem zboru poročamo na moravskem mestu. Moravski deželni zbor, ktereg federalisti niso udeležili, je mislil, da mora izreči odločno svoje ustavoverno stališče in je s jel od dr. Sturma nasvetovano resolucijo, da „naj ostane Moravska v neposredni zvezi z avstrijskim cesarstvom in da pričaka, da se bode ustava vzdržala in izvedla.“ F. ktere smo že slišali in zopet slišali! V državnem zboru je moravski deželni zbor volil 19 ustavovercev in 3 federaliste. Zborovanje je končalo tem. — Gornjeavstrijski deželni zbor volil deželni odbor, se ve da skoraj čisto ustavoverni. V tem zboru so konservativci nasvetovali cesarju, kar je zbudilo živahno dobo, ktere so se udeleževali vsi konservativni poslanci.

Pri razstavi v Gradcu 1870. I. s. zlato svetinjo nadarjena.

Prva štajarska e. kr. priv. tovarna (fabrika) ognja in vioma varnih

blagajnic [kas] za denar in pisma, miz za pisanje

Vincencij-a Kanduth-a v Gradci,

tovarna: Beethovenstrasse 21,

prporoča svoje iz najboljšega štajarskega blaga, s ključavnicami po posebnih patentih, in najsolidnejše dovršene izdelke, za katere je porok po jako znižani ceni. Proti primernemu vplačilu na olajšanje p. n. občinstva tudi plačila na svöte. Izključljiva prodaja pri

ANTON KORÖSI,
železninar, Griesgasse Nr. 10, v Gradci.

(28)

Jaz Viljelmina Rix

tukaj javno izrekam, da sem kot udova ranjk. dra. A. Rixa že osem let edina in sama izdelovalka prave in nepokvarjene original-paste **Pompadour**, ker le jaz poznam skrivnost pripravljanja. S tem torej naznanjam, da se odsehal omenjena pasta Pompadour nepopačena dobiva le v mojem stanovanju na Dunaji, Leopoldstadt, grosse Mohren-gasse 14, 1 Stiege Thür 62; svarim, naj se nikjer drugje ne kupuje, ker zdaj nimam ni depota ni filiale in

Prava
**Pasta
Pompadour.**

Ko bi ne imela za-
željenega vspeha,
bode se denar brez
ovir nazaj poslal.

Pošilja se po pov-
zemi (Nachnahme).

Zahvalna pisma se ne razglašajo.

sem vse depote razpustila zaradi ponarejanja. Moja prava pasta Pompadour, tudi čarobna pasta imenovana, nikdar ne ostane brez vspeha, ki je vzvišen nad vsako pričakovanje edino **garantovano** sredstvo za hitro in nezmotljivo odpravljanje vseh mozoljev na obrazi, sajeveev, peg, šinj in ogorcev. Garancija je tako gotova, da se denar **retour** pošlje, ko bi vspehi izostali. Piskerc te izvrstne paste s podukom 1 gld. 50 kr. a. v. (19-12)

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili specielno za ure so marsiktera s silnim hrupom napravljena in merijo edino na to, da bi prebivalci v provincijah v zanjke šli. Pa naj se vsak varuje kupiti uro, če prodajalec ne more zadosti garancije dati. Jaz ure, ki se pri meni kupijo, vselej, kakor se poljubi, ali vzamem nazaj, ali pa zamenjam, dokaz najstrože solidnosti.

Cudež novega veka

so izvrstno regulirane ure, katere prodajam s pismenim izkazom dveletne garancije; one so zato tako dober kup dajejo, da bi se jih mnogo jemalo. Naj torej nobeden ne zamudi priloznosti in naj si pripravi reč za vsako hišo koristno in nepogrešljivo.

Za vse ure se garantira, kakor pri urarju.

1 zelo čedna ura, z lepo okinčano ploščo in emailiranim kazalom	gld. 1.30
1 ravno taka z emailirano porcelanasto ploščo	1.60
1 tiste sorte z naredbo da bije	2.80
Vsaka z budilecem 20 kr. več.	
1 ura, velike oblike, lepo opravljena, s porcelanasto ploščo	gld. 2.80 do gld. 3.20
1 taka fino olepšana, bogato okinčana, z naredbo, da bije	gld. 3.90, 4.50
1 ura s prefino malanim prednim delom in prav pozlačenim okvirom ali z finimi švicarskimi slikarjami, ktera bije	gld. 5, 6, 7, 8
Ure za salon iz bronca s steklenim poveznikom in s stalecem, zelo čedna	gld. 3.20, 4.50
1 ura največje sorte	gld. 5
1 ura, dobro konstruirana, angleška, za pote, z budilecem zvezana, kateri gotovo ne pusti spati, velja z vlagališčem	gld. 5
Dobro regulirane švicarske žepne ure z dveletno garancijo, prav čeden fason z lepo verižico iz novega zlata vred.	gld. 4.50
Prav kinč za vsak salon so sloveče dunajske ure s perpenkikeljem, grejo 8 dni in so v krasni 30" dolgi omari zaprte, ena, ki ne bije gld. 19, če bije	gld. 28.

Angleške ure za žep,

s prefinim kolesjem iz nikeljna gredo natanko, garantira se za 5 let, da bodo prav šle. To so narbolj zanesljive ure, kar se jih je do sedaj naredilo.

1 cylinder-kronometer ura	gld. 9.50	Angleške umetne ure s posebno finim mudno izpeljanim filigranovim kolesjem	gld. 20.—
1 ravno taka v ognji pozlačena	gld. 10.50	1 remontoar brez ključa	gld. 12.50
1 " " s kristalnim steklom	gld. 10.50	1 " narnejša sorta	gld. 14.—
1 " " pozlačena	gld. 11.—	1 " z dvojnokristalnim steklom, tako da se kolesje vidi, če je tudi ura zaprta	gld. 10.50
1 " " z dvojnim plaščem, Savonet	gld. 13.50	1 taka, s prefinim sidrom	gld. 13.50
1 ravno taka pozlačena	gld. 14.50	Ure za gospe, fine in elegantne po	gld. 12, 15, 18
Amerikanske dvojne ure z dvojnimi kolesjem. Te so prej gld. 40 veljale, zdaj le	gld. 18.—		
Sidrne ure, krasno napravljene, s kristalnim steklom	gld. 15.50		

Vsakovrstne ure, tudi take, katere tu niso imenovane, se prodajajo cenejše, ko pri vsakem drugem. Dobro regulirana solčna ura s kompasom, za v žep, po kateri se lahko vsaka druga uravna, velja samo 25 kr.

Urne verižice iz talmi-zlata,

(45—4) *najnovejšega krasnega fasona,*
katere ne stojijo v nobenem načinu za verižicami iz pravega zlata, ker so po fasonu prekanljivo ponarejene in zlato barvo vedno obdržijo.

1 kratka po 70, 90 kr., gld. 1.20 in gld. 1.50.	1 prav srebrna, 13lotna verižica, v ognji pozlačena gld. 3.50, 4.
1 " " prefino izpeljana gl. 1.50, 2, 2.50 in 3.	1 pravna, 13lotna verižica, dolga, za okoli vratu, po gld. 3.50, 6.50.
1 dolga verižica za okoli vratu, benečanska, gld. 1.80 in gld. 2.	
1 ravno taka, prefino izpeljave pogl. 2.50, 3.50.	

Medaljni najlepše vrste po 50, 80 kr., gld. 1, 1.50. — Medaljni iz 13lotnega srebra po gld. 250, gld. 3. — 1 zvezek urnih navezkov s 6 različnimi dragotinami, velja le 60 kr.

To se samo in edino dobi v novem velikem kraso-bazaru A. Friedmana na Dunaji, Praterstrasse, 26 navštric Karolovega gledišča.

Od petnajstega julija

na novo odprta

národna tiskarnica

F. Skaze in drugov

v Mariboru v koroški ulici, Pöschl-novi hiši šte. 229

si dovoljuje s tem čestitemu občinstvu naznanjati, da je zdaj popolnoma z najnovejšimi pismeni in olepšavanji, kakor tudi z najpopolnejšimi ročnimi- in brzotiskalnicami ter drugimi stroji oskrbljena, in da je v stanu vsa prejeta naročila hitro, elegantno in po ceni izvršiti.

Tiskarnica se prporoča v tisk vzeti posebno: časopise v vseh velikostih, letopise, letna sporočila, literarna dela, koledarje, brošure, računске poročila, zapiske blaga, zapisnike cene, zapisnike društvenih udov, kataloge, račune, fakture, glave na pismen papir, cirkulare, menjice, jedilne liste, vstopnice, diplome, vabilne liste, izkaznice, parte-liste, — dalje vse sorte formulare in tabele za c. k. urade, advokate, notarje, železnocestne in cestno-vozne liste, oznanila za na ogle, v mali in največi obliki, kakor vse tu ne naštete v strok tiskanja, litografije in avtografije spadajoče stvari.

Konečno si dovoljuje č. p. n. občinstvo in posebno gg. advokate in notarje pozorne storiti na svojo

zalogo tiskanih formularov

in prporoča :

Velike dnevne zpisne k njige, 3kratne ekspenzare, 2kratne ekspenzare, oglavljene in vložne pole, interimske liste, slovensko in nemško, pooblastila, v celi ali pol poli, slovensko in nemško, eksekutivske prošnje, protokole, certifikate, konsignacije, in druge formulare.